

Notat

Kirkeministeriet

Forslag i Betænkning 1544 Folkekirkens styre

Dato: 2. april 2014

Dokument nr. 42859/14

I betænkningen om folkekirkens styre, der er resultat af arbejdet i Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken, er der en række forslag fra henholdsvis flertal og mindretal i udvalget.

Statens tre repræsentanter i udvalget har ikke tilkendegivet holdninger til forslagene.

Jesper Langballe, der afgik ved døden den 15. marts 2014, havde ved udvalgs-møder i januar og februar klart tilkendegivet, at han ønskede den nuværende ordning videreført uændret.

Forslag om statens tilskud til folkekirken:

11 medlemmer anbefaler, at statens tilskud til folkekirken omlægges til et ikke-øremærket bloktilskud, der udbetales til fællesfonden. Bloktilskuddet bliver dermed en indtægt for fællesfonden på lige fod med landskirkeskatten.

4 medlemmer anbefaler, at statens støtte til folkekirken videreføres uændret som et tilskud, der først og fremmest er øremærket til løn og pension til præster og provster.

1 medlem forholder sig neutralt, men hvis der sker en omlægning, forudsætter dette medlem, at der etableres et demokratisk valgt organ i folkekirken til at modtage bloktilskuddet.

Forslag om fælles økonomi og fælles anliggender

Et flertal, der omfatter 13 medlemmer, foreslår:

Der skal oprettes et demokratisk baseret folkekirkeligt organ, Folkekirkens Fællesudvalg. Folkekirkens Fællesudvalg får kompetencen til at fastlægge fællesfondens budget og landskirkeskattens størrelse efter de af ministeren fastsatte retningslinjer.

Fællesudvalget skal desuden inddrages i proceduren ved regulering af folkekirkens indre anliggende. Det beskrives nærmere nedenfor.

Folkekirkeligt Fællesudvalg skal have 26 medlemmer – heraf 19 læge medlemmer og syv gejstlige (biskopper, præster og provster).

I dag er det kirkeministeren, som har kompetence til at fastlægge fællesfondens budget og landskirkeskatten. Ministeren skal efter forslaget alene fastsætte nogle retningslinjer, som udvalget skal tage hensyn til i deres forvaltning af fællesfonden, mens fællesudvalget får ansvaret for den løbende prioritering og budgetlægningen.

Fællesudvalgets kompetence bliver klart afgrænset i lov.

Et mindretal, der omfatter to medlemmer, fremlægger to forslag:

Det ene forslag (anbefalet af det ene medlem af mindretallet):

Den nuværende, rådgivende budgetfølgegruppe lovfæstes, men med en ændret sammensætning. Budgetfølgegruppen kommer til at bestå af 13 medlemmer, heraf 10 læge, der vælges. Den nuværende budgetfølgegruppe består i høj grad af medlemmer, der repræsenterer organisationer og embeder i folkekirken.

Det andet forslag (anbefalet af det andet medlem af mindretallet):

Der oprettes et demokratisk baseret folkekirkeligt organ, Folkekirken Økonomiudvalg med 13 medlemmer, heraf 10 læge, der vælges. Kompetencen afgrænses til at fastsætte fællesfondens budget og landskirkeskattens størrelse efter de af ministeren fastsatte retningslinjer samt aflægge regnskab for fællesfonden. Kompetencen er således den samme som i forslaget fra udvalgets flertal. Økonomiudvalget skal dog ikke have en rolle i forhold til regulering af indre anliggender.

Et andet mindretal, der består af et medlem, fremlægger et forslag:

Der skal igangsættes et lovgivningsarbejde for fælles økonomi og fælles anliggender med udgangspunkt i flertallets udkast til lovforslag.

Folkekirken Fællesudvalg bør alene have den kompetence, der tillægges udvalget ved lov.

Udvalgets sammensætning bør afspejle såvel virksomheden med gudstjenester og kirkelige handlinger som arbejdet med børn og unge, mission og diakoni, ligesom stifternes og de forskellige teologiske retningers opfattelser bør kunne afspejles. Der bør kunne opstilles lister på landsplan.

Indre anliggender

Indre anliggender omfatter følgende emner:

- 1) Indre anliggender, der reguleres ved kongelig resolution, herunder autorisation af gudstjenesteordning, autorisation af ritualer for kirkelige handlinger, autorisation af salmebog samt autorisation af bibeloversættelse.
- 2) Andre indre anliggender, der reguleres ved kongelig anordning, herunder regler om dåb, indledende konfirmationsforberedelse (dåbsoplæring) og konfirmation.

Den endelige regulering af disse anliggender skal fortsat ske ved kongelig anordning eller kongelig resolution efter indstilling fra kirkeministeren.

Et flertal, der omfatter 13 medlemmer, foreslår:

Bispekollegiet lovfæstes og skal sammen med Folkekirkens Fællesudvalg have del i kompetencen vedrørende indre anliggender.

Kirkeministeren har fortsat den endelige beslutningskompetence i forhold til regulering af indre anliggender. Men både den læge og den gejstlige indflydelse øges ved, at Bispekollegiet og fællesudvalget deltager i beslutningsprocessen.

Kirkeministeren er ikke forpligtet til at følge forslag fra Bispekollegiet eller fællesudvalget.

Proceduren indebærer, at

- Bispekollegiet og fællesudvalget skal være enige ved afgivelse af indstillinger m.v. til kirkeministeren,
- der ved alle spørgsmål af indgribende eller omfattende karakter skal nedsættes udvalg, som skal udrede og komme med anbefalinger, før Bispekollegiet og fællesudvalget tager stilling. Udvalgs sammensætning skal tilgodese en række nærmere bestemte hensyn,
- der normalt skal foretages brede høringer, der blandt andet indbefatter alle valgte folkekirkelige organer.

Beslutninger i Bispekollegiet træffes ved kvalificeret flertal på 2/3, mens beslutninger i fællesudvalget træffes ved simpelt flertal.

Et mindretal, der omfatter to medlemmer, foreslår:

Der lovfæstes retningslinjer for, hvordan kirkeministeren skal inddrage folkekirken i hele sin bredde i eventuelle ændringer i kirkens indre anliggender.

Biskopperne skal spille en central rolle i reguleringen af de indre anliggender. Kirkeministeren har fortsat kompetencen til at træffe beslutning om ændret eller ny regulering. Kirkeministeren kan dog ikke fremme en sag uden opbakning fra 8/10 af biskopperne.

Alle ændringer eller ny regulering af indre anliggender skal forberedes i bredt sammensatte udvalg. Udvalgs sammensætning skal forhandles med biskopperne. Udvalgsarbejdet skal sikre, at både den teologiske faglighed og sagkundskab samt bredden i folkekirken inddrages i det forberedende arbejde.

Kirkeministeren forpligtes til at sende forslag til høring i brede folkelige og folkekirkelige kredse. Høringen sker efter forhandling med biskopperne og skal foregå mellem udvalgsarbejdet og ministerens beslutning om ændret eller ny regulering.

Et andet mindretal, der omfatter et medlem, foreslår:

Et lovgivningsarbejde bør tage udgangspunkt i en kombination af lovudkast fra både flertal og mindretal vedrørende indre anliggender. Bispekollegiet lovfæ-

stes, og kirkeministeren kan ikke fremme en sag uden opbakning fra et kvalificeret flertal af biskopperne og brede kredse af folkekirken i øvrigt.

Biskoppernes forpligtes til at følge, understøtte og bidrage til videreudvikling af de indre anliggender og til at sikre, at hele den folkekirkelige, faglige og folkelige bredde og dybde, inkl. de folkekirkelige valgmenigheder, involveres i arbejdet med udvikling af indre anliggender.

Et folkekirkeligt fællesudvalg skal ikke have anden egentlig kompetence på dette område end den indirekte, der ligger i at bevilge penge til arbejdet. Fællesudvalget skal dog have forelagt eventuelle konklusioner og forslag til regulering af indre anliggender til evt. samtykke forud for en indstilling til ministeren om at udarbejde den nødvendige regulering.